NOSALTRES SOLS!

Any XCV • Núm. 205 • Època III, núm. 17 Dissabte, 7 de novembre de 2026

Abstenció!

A la manifestació de la Diada d'aquest any, va sorprendre'ns gratament veure tants joves mobilitzats per un ideal i un objectiu: la llibertat i la independència de Catalunya.

Aquesta mobilització, malauradament, fou efímera i desorganitzada, en el sentit que la gran majoria d'aquests joves no estan enquadrats dins una organització que els guiï, els ensenyi i els permeti de fer germanor amb altres joves.

Hom s'excusarà dient que encara són massa joves, i no li manca raó si considerem que bona part d'aquests patriotes són menors d'edat, o que la refundació del moviment nacionalista encara es troba en un estat poc desenrotllat perquè la gent que normalment no s'organitza, s'organitzi.

Aquesta desafecció i poca organització ha comportat que el moviment independentista, altra vegada, es vegi subordinat a les lògiques espanyoles i que les dretes i esquerres catalanes es vegin dividides en gran part per les dinàmiques provinents de Madrid.

S'han convocat eleccions a la metròpoli, i els grans partits catalans s'han afanyat a concórrer-hi. Hauria estat un moviment noble si estiguessin units i amb una estratègia mínimament comuna. No obstant això, les divisions han pesat més que l'objectiu comú.

L'ERC s'ha desnaturalitzat completament i per algun motiu que solament coneix el Rufián i la cúpula del partit, han decidit de concórrer-hi plegats amb el partit espanyolista Podemos, en vies de descomposició, els mateixos que van votar a favor de l'ocupació espanyola l'octubre del 2017.

El Rufián ja no diu ésser independentista –de fet, abans afirmava ser republicà--; ara afirma que votaria a favor de l'autodeterminació de Catalunya. Una manera fina de reconèixer que ja s'ha passat a l'altre costat de la trinxera.

Escoltant els seus discursos i les seues intervencions, hom pensaria que els seus aliats naturals són el PSOE i les esquerres espanyoles i que el seu únic objectiu és reformar Espanya. El seu objectiu ja no és la independència, sinó atacar Junts.

Hi ha dues coses que diferencien Gabriel Rufián i Francesc Cambó. La primera és la ideologia que defensen, la segona és el segle en què els ha tocat viure. Almenys, Cambó era un mecenes de la cultura catalana; el Rufián, en canvi, és incapaç de parlar la nostra llengua a Catalunya.

D'altra banda, tenim a Junts, el partit que exclamava que anava al Congrés a bloquejar-ho tot, però que han acabat essent la crossa dels socialistes. Van investir al Sánchez, i si després de les eleccions el Sánchez pot ésser reelegit, no dubteu pas que el tornarien a investir per evitar un govern de dretes.

El PSOE ha entès perfectament que Junts està atrapat entre un govern socialista o un govern de PP i VOX, i són plenament conscients que si bé existeix la possibilitat de Junts votant a favor del PP, en cap cas acceptarien un govern de PP amb els franquistes de VOX.

Junts anunciarà que haurà arribat a un pacte amb el PSOE i que de la negociació els catalans en sortiran molt beneficiats. A la pràctica, el PSOE no haurà fet altra cosa que esperar fins que Junts s'avingués a pactar amb les condicions mínimes.

El nou actor d'aquests comicis és Alhora. Diuen anar a les Corts a bloquejar-ho tot. Desconeixem quina serà la seua actuació en cas que aconsegueixin entrar, però pequen del mateix error de tots: creure que des de Madrid ens aproparem a la independència.

La història no es repeteix, però sí que rima, tal com deia un conegut historiador. I els catalans tornarem a caure, altra vegada, en els mateixos errors comesos durant la Campanya per l'Autonomia, la proclamació de la República Catalana per part de Francesc Macià i participar a la Guerra d'Espanya a favor del govern republicà, no a favor de la independència de Catalunya.

Si durant alguns d'aquests esdeveniments els catalans haguéssim estat autocentrats, la història hauria estat feta d'una altra manera.

Manuel Carrasco i Formiguera, qui se n'anà de la Lliga Regionalista quan aquesta acceptà les carteres ministerials i durant la guerra fou afusellat pels franquistes per ésser independentista, participà en el Pacte de Sant Sebastià, a partir del qual el 1931 es proclamaria la república espanyola i s'expulsaria el Borbó. A l'inici de la reunió, recordà a tots els presents la prioritat dels catalans: «A nosaltres no ens interessarà ni la revolució ni la república si conjuntament amb aquest fet de plantejar la revolució no es reconeix per endavant la personalitat del nostre poble.» (1)

Aquesta hauria de ser la clau de qualsevol política nacionalista: abans d'ajudar els projectes espanyols, cal que aquests ens reconeguin i que aquest projecte porti beneficis a Catalunya.

Al Pacte de Sant Sebastià, es va pactar un Estatut per a Catalunya votat íntegrament pels catalans. Madrid, per a sorpresa de tothom, no va respectar la seua paraula i va imposar-nos un Estatut retallat i una Generalitat en comptes de la República proclamada per Macià.

Aquests noranta anys que ens distancien d'aquests fets, no ha servit perquè els partits catalans entenguin que els poders espanyols no tenen paraula ni honor, i que qualsevol pacte que establim amb ells, acabarà essent trencat si reconeix la nostra sobirania.

Ara se celebraran eleccions, i els partits catalans no quedaran al marge de les negociacions. Es pacti amb qui es pacti, i s'arribin a uns acords o uns altres, la nostra llibertat no es trobarà més a prop, ni molt menys assegurada.

S'arribaran a acords sobre l'administració catalana o algun que ens doni una *engruneta* més de falsa llibertat. En cas que s'arribin a acomplir, la qual cosa és poc probable, quan passat Almacelles bufin vents desestabilitzadors, s'incompliran aquests pactes i els catalans haurem de tornar a la casella de sortida.

Per aquestes eleccions es malgastaran energies i recursos, i el resultat d'alguns escenaris encara que pugui semblar beneficiós a curt termini, no ho acabarà essent.

Els catalans ens estem barallant per una pàtria que no és la nostra i per unes polítiques, que tant com si són de dretes com d'esquerres, no ens beneficiaran. I no ens beneficiaran perquè no hauran estat ideades sota la llibertat del nostre poble, sinó sota l'opressió castellana que des de fa dècades ens condemna a la decadència nacional.

Daniel Cardona ja ho deixà escrit el 1933: «Aquestes eleccions que venen, es plantejaran exactament igual a Madrid que a Barcelona. Catalunya se sumarà als problemes d'Espanya, d'aquesta Espanya que, per la dreta i per la seva esquerra, s'enfronta a Catalunya.» (2)

Respectem els independentistes que genuïnament lluiten per l'alliberament nacional des de les institucions, però des de Nosaltres Sols!, considerem aquesta estratègia errònia, especialment per aquestes eleccions espanyoles.

Més enllà del fet que serà un desgast d'energies i idees, i que no aportarà res més que divisions entre els catalans, comet un error encara més greu. Fer creure als votants que la independència es farà des de les institucions, i que l'únic sacrifici tant físic com espiritual que hem de fer és dipositar una papereta en una urna.

La independència la farem amb una joventut organitzada i enquadrada en diferents entitats que no depenen de les batalles espanyoles; sinó que amb un marc plenament català treballen per l'alliberament nacional.

1. Manuel Carrasco i Formiguera: «El Pacte de San Sebastián». Barcelona: Edicions Arc de Barà, 1931.

2. Daniel Cardona: «Ara serà consumat un crim». *Nosaltres Sols!*, 1933.10.21

La nostra posició sobre l'habitatge

L'ocupació espanyola i francesa afecta negativament tots els aspectes de la vida, i l'habitatge n'és un d'ells.

L'habitatge va molt més enllà de tindre un sostre on poder dormir. És on les persones construïm la nostra família i fem comunitat; és, en definitiva, la nostra llar. Davant d'aquesta situació, com a nacionalistes tenim l'obligació de respondre-hi.

Aturem el rendisme i el capital estranger, els quals únicament miren pels seus interessos i són capaços de vendre la pàtria i la seua gent per obtindre més beneficis econòmics. És una qüestió humanitària i social, perquè si els catalans perdem la nostra llar, la llar que ens ha vist créixer i que hauria de veure créixer els nostres fills, cap política econòmica, lingüística i demogràfica serà capaç de revertir la situació.

1. Plantejament territorial:

La solució al problema de l'habitatge no és construir més ni omplir Catalunya de nous barris de blocs a l'estil de Bellvitge. La Catalunya dels 10 milions requeriria construir una

quantitat d'edificis equivalents a l'actual ciutat de Barcelona; i l'Àrea Metropolitana de Barcelona ja compta amb 9 dels 10 quilòmetres quadrats més densos de tot Europa.

Les transformacions urbanístiques no han d'obeir els interessos especulatius de les constructores, sinó a les necessitats de la nació. Aquestes han de ser harmòniques amb la conservació del paisatge, el patrimoni i la identitat.

2. Assenyalem els fonts voltors:

Els joves catalans hem de menester habitatge per arrelar-nos i crear comunitat. La crisi de l'habitatge fragmenta la societat i afebleix els barris, els municipis i el país.

L'especulació immobiliària atempta contra el dret a l'habitatge. Cal fiscalitzar els grans tenidors i alhora mantindre garanties i seguretat jurídica pels petits propietaris.

3. Cal limitar els pisos turístics:

Cal limitar i reduir dràsticament els pisos d'ús turístic (HUB) a les ciutats més tensionades per aquest fenomen. Els municipis més turístics dels Països Catalans, especialment els de la costa, es troben col·lapsats de pisos de lloguer turístic que redueixen l'oferta d'habitatge per a la població local, n'encareixen el preu i forcen l'expulsió de molts dels seus habitants cap a altres localitats.

Més enllà del Cap i Casal, municipis com Salou, Roses o Pollença concentren milers de pisos turístics en proporcions més elevades que Barcelona, València o Palma. Cal dotar aquests municipis d'alternatives reals al model turístic actual, afavorint la diversificació econòmica.

4. Pla de rehabilitació:

Cal rehabilitar els centres històrics i defensar el patrimoni arquitectònic de la nostra nació. Molts dels centres històrics de les nostres capitals de comarca pateixen una degradació profunda i una decadència preocupant. Han de tornar a ésser el cor d'aquestes vil·les i un lloc on la gent visqui i hi treballi amb seguretat i benestar.

L'administració, lluny de resoldre la problemàtica, deixa degradar els centres històrics de les ciutats catalans anant en contra de la memòria dels seus habitants. Els ajuntaments enderroquen i deixen caure edificis sense cap mena de sensibilitat pel problema de l'habitatge o el patrimoni.

5. Un canvi en l'estil de vida:

Cal incentivar la vida al món rural per frenar la despoblació al camp: les ciutats de Catalunya cada cop estan més massificades mentre la pagesia és menyspreada per les institucions.

Cal oferir oportunitats de feina fora de les grans ciutats i descentralitzar les infraestructures. El món rural, com a pal de paller de la nació, ha de poder garantir la sobirania alimentària del nostre país. Els pagesos, que vetllen per la protecció dels nostres boscos i muntanyes, han de poder proveir l'aliment autòcton amb unes condicions de treball dignes.

6. Necessitat de decréixer:

Cal frenar la pressió demogràfica que pateix Catalunya. Aquest creixement massiu, que en cap cas ha estat triat pels catalans, provoca una important pressió sobre l'habitatge i aboca les persones a la precarietat en forma de barraquisme o subarrendaments. Cal apostar per un decreixement progressiu a les ciutats més denses, replanificar-les i apostar per un model alternatiu a l'actual.

És insostenible un model basat en el creixement infinit en un món on els recursos són finits. Continuar sota aquest model condemna les futures generacions a viure en un món degradat i sense accés als recursos naturals bàsics.

Diada de la Catalunya del Nord

Avui, 7 de novembre, és la Diada de la Catalunya del Nord.

Al segle XVII, francesos i castellans es repartiren un territori sobirà sense respectar les institucions que Felip IV havia jurat respectar. D'aquesta manera, a Barcelona i Perpinyà, la segona ciutat més important del país, els separaren els seus destins polítics.

La Catalunya del Nord és assetjada pel colonialisme francès, tant el de l'extrema dreta com l'extrema esquerra jacobina. El mateix pels nostres germans occitans.

Els compatriotes de la Catalunya del Nord demà sortiran al carrer a reivindicar la seua catalanitat malgrat el Tractat dels Pirineus. Una frontera ahistòrica no ha pogut esborrar la catalanitat de la Catalunya del Nord.

Des de Nosaltres Sols!, els donem plenament suport, i animem a tots els militants a assistir-hi.

«Sense València no hi ha independència. Sense el Rosselló, no hi ha revolució»

El discurs al Fossar de les Moreres

Com ja va essent tradició, el passat 10 de setembre vam participar a la Marxa de Torxes fins al Fossar de les Moreres.

Després dels fets insultants per a la nació que s'havien produït anteriorment, els joves de Nosaltres Sols! i desenes d'altres joves entràvem al Fossar.

Allí, la nostra Portaveu feu un discurs digne de res recordat:

«Catalans,

Tinc l'honor de ser aquí en representació de Nosaltres Sols!, l'organització nacionalista revolucionària que lluita, de forma exclusiva, per l'alliberament de la nostra nació. Un alliberament el qual només s'assolirà a través de la unió de tots els catalans, deixant de banda lluites estèrils i alienes a nosaltres.

A Catalunya, ja fa segles que vivim una situació no només complicada, sinó esgarrifosa. Som un país colonitzat i estem envaïts per uns Estats grans i poderosos com ho són l'espanyol i el francès, que des de fa massa temps lluiten per erradicar-nos.

El que és evident, i cal dir ben clar, és que aquests dos Estats han fracassat estrepitosament en la seva missió. Tres-cents anys més tard que perdéssim la nostra sobirania, continuem existint. No ens van poder silenciar, i no ho podran mai, perquè som un poble mil·lenari que mai deixa de resistir.

Compatriotes, sota tots nosaltres, sota el terra que trepitgem ara mateix, s'hi enterraren patriotes catalans que van perdre la vida defensant la nostra terra i la seva llibertat.

Els enterraren aquí, sota la solemne insígnia que diu "Al Fossar de les Moreres no s'hi enterra cap traïdor, fins perdent nostres banderes serà l'urna de l'honor". I és justament això, l'honor, el que avui dia ens manca.

Cal recuperar l'honor de ser catalans. Deixar d'avergonyir-nos o fer-nos petits davant els enemics. l'orgull de ser qui som com a poble és l'únic que ens pot salvar de l'extinció. El nacionalisme esdevé una necessitat quan la supervivència del poble està en perill.

Ja n'hi ha prou de lamentar-nos i llepar-nos les ferides. És hora de dir prou i plantar cara. Com deia Daniel Cardona i Civit: "jo us demano a vosaltres, joves nacionalistes radicals, que sigueu heroics, una sola vegada, per Catalunya".

És per tot això que us demano que, d'ara endavant, mireu a la resta de catalans com a germans, i no com a enemics. Cal deixar de banda lluites ideològiques i debats absurds que no ens duran enlloc. Cal que els catalans unim les nostres forces per lluitar per la nació, la nació sencera, de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer, perquè només així aconseguirem sobreviure com a poble.

Lluitem, germans, pels nostres avis, pares, fills i nets, pels avantpassats i pels que vindran i, sobretot, per aquells que van morir defensant la nostra preuada terra.

Honor als caiguts, i Visca Catalunya!»

Les accions de Nosaltres Sols!

<u>L'11 de setembre</u>

Malgrat tres-cents dotze anys d'ocupació militar, els catalans encara hi som, i no oblidem com Castella va aniquilar les nostres institucions per imposar el seu absolutisme francès a l'antiga Corona d'Aragó.

Al matí vam reunir-nos per retre homenatge a Rafael de Casanova i al General Josep Moragues. Aquest últim fou executat i el seu cap fou engabiat a l'entrada de la capital durant anys per donar exemple als catalans de com els castellans actuarien cada vegada que alcéssim la veu.

A la tarda, vam participar a la manifestació general, i va quedar demostrat com els joves resistim.

No podem estar de preguntar-nos com seria la situació si els milers de joves que es reuniren per la Diada estiguessin enquadrats dins NS!.

<u>El 12 d'octubre</u>

Com cada any, els castellans celebren haver comès un genocidi al Carib i haver acabat amb moltes cultures indígenes d'Amèrica.

Des de NS!, vam participar en la contramanifestació independentista i a la nit vam netejar d'estanqueres els carrers de Barcelona.

<u>Fora espanyolisme de la UAB</u>

El 19, juntament amb altres organitzacions, no vam permetre que l'espanyolisme de Vito Quiles passés als nostres espais universitaris ni enlloc dels Països Catalans.

La UAB sempre ha estat la tomba del feixisme i l'espanyolisme.

Sebastià Garsaball, un comunista independentista

El 4 de novembre de 1926, Francesc Macià i els seus homes van convertir Prats de Molló en un símbol de la voluntat irreductible d'un poble que es nega a desaparèixer.

Davant la repressió de la dictadura de Primo de Rivera i la negació dels nostres drets nacionals, van alçar la bandera de la insurrecció i van demostrar que la llibertat de Catalunya no seria mai una concessió, sinó una causa per la qual calia bregar.

La millor manera d'honrar la memòria d'aquests homes és explicar qui van ser. És per això que m'he permès el luxe de presentar-vos un personatge molt interessant i amb una importància cabdal en el sindicalisme camperol ponentí.

Sebastià Garsaball i Falcó va nàixer el 1890 a l'Horta de Lleida, més concretament a la partida de Rufea. Als anys vint, junt amb altres lleidatans com Joan Farré Gassó, ingressà a militar al partit separatista acabat de fundar: Estat Català.

Quan Macià organitzà els Fets de Prats de Molló, Garsaball hi participà, tot i que no en fou un dels protagonistes principals.

Després del fracàs de Prats de Molló, es produí un trencament dins el partit amb el resultat que els militants comunistes se n'anaren. Tinc entès que aviat sortirà un llibre que explicarà dit trencament i ens il·lustrarà d'un capítol de la nostra història fins ara molt poc estudiat.

El 1928, aquests exmilitants d'EC constituïren el Partit Comunista Català. No depenia ni de les directrius de Moscou ni de Madrid. Aquest partit va nàixer en adonar-se de la incapacitat del Partit Comunista d'Espanya de crear un partit de masses i revolucionari a causa de la incapacitat dels seus dirigents. Per això, formaren aquest partit i treballaren per integrar-lo a la Internacional, la qual cosa no passà perquè la Internacional només acceptava un partit per Estat.

El PCC fou la fusió d'un grup comunista de Ponent –entre els quals es troben alguns dels participants a Prats de Molló— i els fundadors del Cercle d'Estudis Marxistes, nascut al voltant de l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona.

Garsaball tingué un paper de primer ordre en la creació d'aquest partit, atès que es constituí a casa seua.

En el context repressiu de la dictadura del Primo de Rivera, no era viable organitzar un congrés públic per a constituir-lo, i per això calgué fer-ho clandestinament.

Per a passar desapercebuts, decidiren de reunir-se a la torre –casa de camp— del Garsaball de l'Horta de Lleida. Per evitar de cridar l'atenció entre els veïns, els principals dirigents es mantenien dins la casa mentre els militants s'hi anaven dirigint, els feien les preguntes pertinents, acceptaven el nou partit i se n'anaven perquè entressin els següents militants.

El 1930 el PPC es fusionà amb la Federació Comunista Catalanobalear, dirigida per Joaquim Maurín, el qual havia abandonat el PCE per les discrepàncies sobre la qüestió nacional catalana, i van constituir el Bloc Obrer i Camperol.

El BOC, fins a la constitució del Partit Obrer d'Unificació Marxista, era un partit que pel que fa a la qüestió nacional, especialment sobre l'Estatut, compartia bastants postulats amb certs sectors separatistes i amb Unió Democràtica de Catalunya. Per exemple, en un article, van qualificar al Macià de cacic espanyol per haver rebutjat la República Catalana de 1931 a canvi d'una Generalitat autonòmica amb un Estatut retallat per Madrid.

El BOC va ser important a les Terres de Lleida perquè l'ERC a Ponent també formava part de la classe terratinent. És a dir, a la zona rabassaire els dirigents de l'ERC, com Francesc Macià o Lluís Companys, no n'eren propietaris, i es podien permetre el luxe d'aliar-se amb els rabassaires per aconseguir el seu suport per a derrotar a la Lliga Catalana de Cambó.

A Ponent, en canvi, haver-se aliat amb els camperols hauria suposat perdre molts drets de propietat de les seues finques. Si a la zona rabassaire ésser republicà significava estar aliat amb els rabassaires, a Ponent, republicans, lligaires i integristes, eren grans propietaris de terres.

Un exemple d'aliança de l'ERC entre els propietaris és amb el conflicte del novè al Canal d'Urgell, en el qual van afanyar-se a reprimir qualsevol demanda dels regants.

En aquest context, Garsaball s'erigí com el principal líder camperol. Des de feia anys, era soci de la Societat Agrícola Pràctica de Lleida, un sindicat fundat el 1902 al voltant de la Joventut Republicana de Lleida i de petits i mitjans propietaris de l'Horta. Tot sembla indicar que a mesura que la societat es polaritzava, anava adoptant postulats cada vegada més favorables als propietaris.

Cal cercar l'explicació en la militància de Garsaball dins la SAP pels beneficis econòmics que et proporcionava

formar part d'una de les cooperatives més importants de Ponent i per a tindre un lloc de sociabilitat per a difondre les seues idees.

El 1932 fundà la Unió Provincial Agrària, una federació de sindicats agrícoles que agrupava petits propietaris i arrendataris, amb una especial activitat al Segrià i a l'Urgell, aquest últim a causa del conflicte en el si del Canal d'Urgell.

Estava vinculada *de facto* al BOC i arribà a aplegar uns quatre mil militants (quatre-cents a la ciutat de Lleida).

Fou un dels promotors dels Fets d'Octubre a Lleida, motiu pel qual fou detingut.

Amb l'inici de la Guerra d'Espanya, la Generalitat legislà el decret de sindicalització obligatòria i la unió en un únic sindicat a cada ciutat. És així com al setembre de 1936, la SAP, l'UPA i els dos sindicats minoritaris Unió de Vaquers i Unió de Conreadors de la Terra –aquest últim vinculat a l'ERC i nascut amb la voluntat de fer la competència a l'UPA, la qual cosa fou un fracàs—fundaren el Sindicat Agrícola Cooperatiu de Lleida adherit a la Unió de Rabassaires.

Garsaball fou elegit president del SAC per unanimitat. A l'assemblea fundacional, rebutjà col·lectivitzar la terra dels petits propietaris i defensà la fórmula del cooperativisme: «[…]si bé la fórmula ideal fora la col·lectivista en matèria de cultiu, ara per la impreparació de la classe pagesa caldrà premiar l'esforç individual. En aquests moments no és el problema del col·lectivisme el que ha d'atreure tota la nostra atenció per a executar-lo sinó el problema de la cooperativa per arribar amb passes segures i amb una economia pròspera on ens proposem.»(1)

També presidí el Comitè de Salut Pública de Lleida i la Federació Comarcal del Segrià de la Federació de Sindicats Agrícoles de Catalunya.

Garsaball s'exilià a França i allí participà en l'organització de la Unió de Rabassaires a l'exili i fou un dels homes forts que defensà la presidència de Pau Padró quan es negà a aproximar la UdR al Partit Socialista Unificat de Catalunya.

En els seus últims anys, participà en la creació del Moviment Socialista de Catalunya. Aquesta part de la seua vida, malauradament, encara no l'he poguda estudiar i, per tant, no us la podré explicar.

Morí a l'exili francès el 1963.

Garsaball és un home imprescindible per entendre la història agrària i política de Ponent durant els anys trenta. La Unió Provincial Agrària és tan important com la Unió de Rabassaires, però a diferència d'aquesta, no compta encara amb cap monografia.

La Història, per ser Història, ha de ser local. Perquè en el moment que oblidem el fet local, podem caure en dos grans pecats: o bé explicar la història de la capital i els seus voltants, o bé perdre'ns en teories científiques en què l'abstracció supera la realitat.

En la refundació del quart moviment secessionista, no hem de caure en l'error dels que ens han precedit i creure que som els primers que defensem aquestes idees.

Personalment, crec que entendre la història i dels protagonistes del separatisme orgànic dels anys vint i trenta, així com també els del Bloc Obrer i Camperol i d'Unió Democràtica de Catalunya (durant els anys republicans!) ens serviran per a refundar de nou l'independentisme català i poder combatre dignament pel nostre alliberament.

Vull acabar reivindicant el retorn d'allò que és nostre. El Sindicat Agrícola Cooperatiu generà més de quinze mil documents, els quals fins al 2016 estigueren segrestats a l'Arxiu de Salamanca. Són una part dels coneguts com els Papers de Salamanca, i si no arribà a ser per la gran feina d'historiadors com Josep Benet o Josep Cruanyes, aquests documents mai haurien estat retornats.

No hem de caure en el parany de creure que ja ens els han tornat tots: la immensa majoria dels documents que s'emportaren els franquistes encara no l'han retornada: en els millors dels casos, estarà segrestada. En els pitjors, la destruïren per destruir el nostre passat.

Aquests documents no són els únics: la gran majoria dels documents medievals de la Catalunya Nova estan segrestats a l'*Archivo Histórico Nacional*, i el reclam del seu retorn encara no s'ha fet escoltar.

Espanyols, retorneu-nos el nostre patrimoni!

Catalans, reivindiquem el nostre passat i els homes i dones que ens han precedit.

1. Una jornada gloriosa pels pagesos de Lleida. *Combat*, 1936.09.25

Pere Antoni

Ara serà consumat un crim

Prepareu-vos, catalans, prepareu-vos! Dintre tres setmanes sereu cridats a emetre el vostre vot en les eleccions que s'apropen de diputats al Parlament espanyol. Això, per vosaltres, catalans, és molt interessant.

Cada cop que s'obre un període electoral, tots els partits que hi prenen part saben trobar una qüestió ineludible pel bon i càndid elector. Ara, en aquestes eleccions legislatives «espanyoles», també s'han trobat els grans arguments per a interessar-vos en la lluita. Tant la dreta com l'esquerra els han trobat sense gaires dificultats. Plantejant la lluita entre dretes i esquerres, arrosseguen el poble català a una lluita fratricida en benefici d'una política de dreta i una política d'esquerra, que no són catalanes, que no tenen res a veure amb l'interès essencial de Catalunya, que són lluites polítiques estranyes, externes a la nostra vida catalana, que extorsionen, que mixtifiquen, que afebleixen, i encara més: que en aquests moments difícils de la nostra Pàtria enfonsen, més del que ja ho estava, el valor íntegre del nostre plet nacional.

És trist, és desconsolador, i és indignant alhora! No ho veieu, catalans, que qui mena la nostra política, que hauria d'ésser estrictament catalana, és la política espanyola? És Espanya qui mana! És Espanya qui ens fa sentir a nosaltres, catalans, febles, covards, traïdors a l'esperit de la Pàtria, vils, amb vilesa de totes les cobejances, de tots els egoismes, mediocres i menyspreables!

No hi haurà ningú que senti la terrible vergonya d'aquest moment? No s'aixecarà un sol crit patriòtic que clami perquè els catalans tornem als camins inabandonables i a la lluita inajornable de la nostra reivindicació nacional. És tan densa, aquesta ofuscació suïcida?

No, catalans, no. Aquests grans problemes, que us diuen previs, els polítics de la dreta i els polítics de l'esquerra, seran problemes de magnitud considerable a Espanya. A Catalunya, no. A Catalunya no hi ha, no hi ha d'haver, altre problema previ que el de la llibertat nacional, d'aquesta llibertat catalana que els de Madrid van hostilitzant dia darrere dia, i que els d'aquí, deliberadament, posterguen, entrebanquen, disminueixen, també dia darrere dia.

Aquestes eleccions legislatives que venen, per a Catalunya no tenen altre interès que un interès «provincià», un interès purament espanyol, car Espanya pot i deu preocupar-se dels seus problemes interns, perquè ella ja és lliure i no té la preocupació ni el deure sagrat de conservar en aquests moments un esperit nacional.

Nosaltres, els catalans, no. Nosaltres, els catalans, encara que tinguem problema social-agrari i problema religiós, tenim un altre problema superior. Per damunt del plat de la taula, tenim l'honor de la Mare. No serà un fet normal menjar-se tranquil·lament un plat de mongetes, mentre l'honor de la Mare resta per vindicar. Ni els salvatges de les tribus més separades de tota civilització no farien ço que estem fent els catalans.

Aquestes eleccions que venen, es plantejaran exactament igual a Madrid que a Barcelona. Catalunya se sumarà als problemes d'Espanya, d'aquesta Espanya que, per la dreta i per la seva esquerra, s'enfronta contra Catalunya. El timbal del Bruc no tenia tant d'espanyol com tindrà la significació dels milers de vots catalans donats a base d'una orientació o d'unes orientacions exclusivament espanyolistes. Dretes i esquerres espanyoles són una realitat innegable. Dretes i esquerres catalanes, en una lluita ferotge, fratricida, incivil, són una absurditat i una tragèdia nacional. Ens donem en cos i ànima a l'enemic. Renunciem, ens neguem nosaltres mateixos. Ens venen l'ànima del diable. No estimem en res la nostra personalitat. Demostrem que el fet d'ésser catalans, tant se'ns en dona, i facilitem armes i enfortim l'enemic que ens ataca.

Per quin ideal clamen, aquesta gent de Catalunya? –podran dur ara els corejadors Royo i Vilanova [sic] i Sánchez Roman--. Fet i fet, cap problema no els diferencia de nosaltres—podran afegir. I això podrà dir-se perquè vosaltres, catalans, amb el vostre vot, haureu anul·lat la vostra personalitat, la vostra condició catalana.

Fem apel·lació a tu, català de dreta, catalanista més o menys intensiu o virulent. Anem a dir-te que, per res del món, no voldríem vexar les teves íntimes i respectables creences religioses, més respectables, com a valor espiritual, que tots els masos envaïts per rabassaires. Escolta'ns: Et sembla coordinar, el teu esperit de català, que tu relligues tan bé, segons els principis religiosos emanats de les autoritats màximes de l'Església; et sembla bé –et diem—supeditar-te a les orientacions dretistes, però alhora anticatalanes de *El Debate*, exultades amb el més gran entusiasme pels Goicoecheas, Sanjurjos, Cardenal Segura (l'anti-Cardenal Vidal i Barraquer en les hores de persecució catalana durant la Dictadura), Royos i Vilanova, etc.? Ah! Tu ens diràs que la teva ànima es revolta en contemplar com de les escoles públiques s'ha tret el Crist de Velázquez i se n'ha allunyat el Parenostre. Doncs, tu, bé et revoltaves quan el Crist de Velázequez, que és un gran Crist espanyol, era posat en un

recó i hom el substituïa per Primo de Rivera. Tu llavors deies que era en les obres i en els fets, que l'esperit de Crist havia de regnar. Tenies raó. Per què avui batalles per una escenografia, i per una escenografia que no és ben bé nostra? Per què et poses a les ordres d'uns directors polítics, que no ens pertoca a nosaltres dictaminar sobre el seu catolicisme, però que, amb el teu permís, ens atrevirem a dir-te que resten bon tros allunyats de l'ideal cristià i que venen perjudicant, de temps, la causa religiosa i són –és per això que t'ho diem—l'esperit ancestral d'Espanya, inflexible i dominador, sota el qual Catalunya ha sofert la seva més cruenta subjugació?

Ara vas amb els que et privaven d'orar en català? Ara segueixes aquells que prohibien la predicació catalana? Ara vols fortificar amb el teu vot i la teva adhesió la política més clara i més sòlidament anticatalana? Si tu, català, et sumes a aquesta Monstruositat del front de dretes espanyoles, incloent-hi les dretes catalanes, treballaràs contra la teva Pàtria.

I ara, tu, català que et dius d'esquerra, que, tant com cap altre, també respectem la teva ideologia, de la qual estem segurs, tal com te la presenten els partits esquerranistes, que trigaràs un xic de treure'n l'aigua clara, car en realitat, en aquests temps, esquerra vol dir justícia social, i res més; tu que vols ésser rebel de totes les rebel·lions, no et dones vergonya d'aquesta submissió vil de què ens ha fet objecte l'urc i l'absolutisme castellà de Manuel Azaña? Has comprès, ara, que és cent vegades millor un enemic declarat, que et subjecta i et lliga, que no pas aquest que t'ha afluixat la cadena un xic més i frueix en la voluptuosa perversitat del teu permanent esclavatge? Comprens si Azaña, d'ésser un home liberal, ens hauria donat aquest ínfim i retallat Estatut, o bé et sembla que haguera fet a Catalunya justícia complerta? Dius o et diuen que la República està en perill. Quina República? Ja ho saps, que no és la nostra, que fou sacrificada a aquesta! Ja t'ho diu, la teva consciència catalana, que Catalunya té iguals enemics, ara, en la República! No veus que l'espasa que ens amenaça sempre és la mateixa, l'enarboli el braç dret o el braç esquerre?

Aquestes i altres inacabables reflexions s'haurien de fer els catalans davant la lluita electoral que s'apropa per l'elecció de diputats al Parlament espanyol.

D'Espanya, no n'hauríem de saber res. Mercès a aquest esperit provincià i desnacionalitzador, estan convertint Catalunya en Mèxic. La nostra política és una política de mànegues de camisa. Una política de petroli i de trabuc. La Traca i El Legitimista en són els portantveus més excates. Serà qüestió de ressuscitar el Cura Merino i l'Empecinado. L'un ens comandarà les host d'El Matí, i l'altre els Escamots de l'«Estat Català». Tot sigui per a la major honra i glòria d'Espanya!

Vibrant.

Extret de *Nosaltres Sols!*, 1933.10.21.

Fem l'escamot dels qui mai no reculen

Fem l'escamot dels qui mai no reculen

i sols un bes els pot fer presoners

fem l'escamot dels qui trenquen les reixes

i no els fa caure sinó un altre bes.

Fem l'escamot dels soldats d'avantguarda:

el primer bes que se'ns doni als primers.

Joan Salvat-Papasseit, extret de *La gesta dels estels*.

Segueix-nos a les nostres xarxes socials: @nosaltressols!
Consulta el nostre web: nosaltressols.cat
Subscriu-te al butlletí de Nosaltres Sols! enviant un correu electrònic a butlletí.nosaltressols@gmail.com